20 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖި ލީހުގެ ކޮމިޓީ ޔައުމިއްޔ
ޚ ރިޖީ ގުޅުންތަކުގެ ކޮމިޓީގެ 29 ވަނަ ބައްދަލުވުން
21 އޮކްޓޫބަރު 2026
ބައްދަލުވުން ބޭއްވުނު ތަން: ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އ އިމ ރ ތް (ކޮ މިޓީކުރ ކޮޓަރި)13
ފެށުނު ގަޑި: 12:09

ޚާރިޖީ ގުޅުންތަކުގެ ކޮމިޓީގެ 29 ވަނަ ބައްދަލުވުން 21 އޮކްޓޫބަރު 2026
}ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ ކޮމިޓީގެ މުގަ އްރިރު؛ މަތިވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޒަރީރު{
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
.` ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޚާރިޖީ ގުޅުންތަކުގެ ކޮމިޓީގެ 2026 ވަނަ އަހަރުގެ 29 ވަނަ ބައްދަލުވުމަށް
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް މަރުޙަބާ. މިވަގުތު ކޮމިޓީއަށް ހާޒިރުވެވަޑައިގެންތިއްބެވީ ވިލިނގިލި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު ޢާޒިމް ޢަބްދުލްޢަޒީޒް، ހިންނަވަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޢަބްދުއްރަޙްމާން، މަރަދޫ
ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދުދީދީ، ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން ޒިޔާދު،
اله
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދު ރިފާޢު، ކުޅުފުއްދުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ދާއޫދު، ކޮމިޓީގެ
ނައިބު މުގައްރިރު. އަދި އަޅުގަނޑު ޙަސަން ޒަރީރު މަތިވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު، ކޮމިޓީގެ ޗެއާރ. މިއަދު
އެޖެންޑާގަ އި ދެ މައްސަލައެއް އެޖެންޑާކުރެވިފައިވޭ. ފުރަތަމަ ކަމެއް ގޮތުގައި މި އޮތީ ޑިޕްލޮމެޓިކް މިޝަންތަކާއި،
ކޮންސިއުލަރ ޕޯސްޓުތަކާއި، ބައިނަލްއަގުވާމީ ޖަމުޢިއްޔާތަކުގެ އިންތިޔާޒުތަކާ ބެހޭ ބިލުގެ ސުންގަޑި ކަނޑައެޅުމާއި
އަދި އެ ބިލުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދާނެ ގޮތަކާ މެދު މަޝްވަރާކޮށް ގޮތްތަކެއް ނިންމުން. ދެވަނަ
މައްސަލައެއްގެ ގޮތުގައި މި އޮތީ މިނިސްޓްރީ އޮފް ފޮރިން އެފެއާ ޒް އަދި އެ މިނިސްޓްރީގެ ދަށުން ހިނގަމުންދާ
މިޝަންތަކުގެ 2024 ވަނަ އަހަރުގެ އަހަރީ ރިޕޯޓު ދިރާސާކުރުން. ފުރަތަމަ އެޖެންޑާގަ އި އޮތް މައްސަލަ، އަޅުގަނޑު
މި ދެންނެވި މައްސަލައާ ބެހޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން ސުންގަޑި ކަނޑައެޅުމާއި އަދި އެ މައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދިއުމާ
ބެހޭ ގޮތުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ޚިޔާލު ހުރި ގޮތް އަޅުގަނޑު ބޭނުން ބައްލަވައިލަން. އަދި އިތުރު އެއްވެސް
ޚިޔާލުފުޅެއް ނުވަތަ ސުންގަޑި ކަނޑައެޅުމާ ބެހޭ ގޮތުން ވެސް ގޮތްތަކެއް، ޚިޔާލެއް އޮތް ނަމަ އެ ފުރުޞަތު
އަޅުގަނޑު ހުޅުވަ އިލާނަން ފްލޯރއަށް. ކުޅުދުއްފުށި އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ދާއޫދު
ފުރުޞަތަކަށް އެދިވަޑައިގެންފައިވާތީ އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު ހުޅުވައިލަން.
ކުޅުދުއްފުށި އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ދާއޫދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުގައްރިރު. އަޅުގަނޑު މާބޮޑަށް މީގެ އިތުރު މައުލޫމާތަށް ނުގޮސް މީގެ ސުންގަޑި
ކަނޑައަޅަ އިލަން މި ފުރުޞަތަށް އެދުނީ. އެގޮތުން އަޅުގަނޑު ހަމަ ހުށަހަޅަން މި މަސައްކަތް ނިންމުމަށް ޓަކައި
ނޮވެންބަރު 20 ޓައިމްލައިނެއް ގޮތުގައި. ދެން އޭގެ އިތުރުން އަދި ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމަށް ކުރިއަށް އޮތް އެއް
ހަފުތާ ދިނުމަށް ފަހު އިދާރާތަކަށް އިތުރު އެއް ހަފުތާ. އަދި މީގެ އިތުރުން ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ފޮރިން
1

ޚާރިޖީ ގުޅުންތަކުގެ ކޮމިޓީގެ 29 ވަނަ ބައްދަލުވުން 21 އޮކްޓޫބަރު 2026
މިނިސްޓްރީއާއި އޭ.ޖީއާ ބައްދަލުކުރުމަށް އޭގެ ފަހުން މީޓިން ހަމަޖެއްސުމާ އެކީގައި މި މަސައްކަތް ނިންމަން 20
ނޮވެންބަރު އެއީ ސުންގަޑިއެއް ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމަށް ތާއީދުކުރައްވާ ބޭފުޅަކު ހުންނެވި ނަމަ އިޝާރާތް ކޮށްލެ އްވުން އެދެން. ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން ޒިޔާދު.
ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޒިޔާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. ދެންމެ ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމަށް ތާއީދު ލިބުމާ އެއްކޮށް އެ ހުށަހެޅުމަށް ތާއީދުކުރެވޭ އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރުން ވޯޓު ދެއްވުން އެދެން. (ވޯޓުދެއްވުން) ޝުކުރިއްޔާ. ކޮމިޓީގެ މިވަގުތު ބައިވެރިވި ތިބި މެންބަރުންގެ
އިއްތިފާގުން ފާސްވެގެން އެ ދިޔައީ. ދެންމެ ނެގުނު ވޯޓުގެ ސްޕެސިފިކް ނަތީޖާ އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރުންނަށް ހިއްސާކޮށްލާނަން. ކޮމިޓީގެ ޖުމުލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 11. ހާޒިރުވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 7.
ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓު ދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 6. ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓު ދެއްވި މެންބަރަކު ނެތް. ވަކިގޮތަކަށް
ވޯޓު ދޭން ބޭނުންނުވާ މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 6. ފާސްވުމަށް
ބޭނުންވާ އަދަދު؛ 4. އެހެންކަމުން، ދެންމެ ނެގުނު ވޯޓު ފާސްވެއްޖެ. ދެންމެ އަޅުގަނޑުމެން ނެގިގެން މި ދިޔައީ
މިއަދު އެޖެންޑާގެ ފުރަތަމަ މައްސަލައިގައި ، ކުރިން މި ދެންނެވިހެން އެ މައްސަލައިގެ ސުންގަޑި ކަނޑައެޅުމާއި އަދި
އެ މައްސަލައާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެން އެ މަސައްކަތް، އެ ބިލު ފާސްކުރުމާއި، އެ ބިލު ދިރާސާކުރުމުގެ މަސައްކަތް
ކުރިއަށް ގެންދާނެ ގޮތުގެ އެޖެންޑާއާއި އަދި ބައްދަލުކުރާނެ ބޭފުޅުންތަކާއި އަދި ޚިޔާލު ހޯދުމުގެ ސުންގަޑި ވެސް
ކަނޑައެޅިގެން މި ދިޔައީ. އާދެ! އެހެންކަމުން ދެން އަޅުގަނޑު ޖެހިލާނީ މިއަދު އެޖެންޑާގެ ދެވަނަ އަށް މިއޮތް
މައްސަލައަށް. ދެ ވަނައިގައި މި އޮތީ މިނިސްޓްރީ އޮފް ފޮރިން އެފެއާޒާ އި އެ މިނިސްޓްރީގެ ދަށުން ހިންގަމުންދާ
މިޝަންތަކުގެ 2024 ވަނަ އަހަރުގެ އަހަރީ ރިޕޯޓު ދިރާސާކުރުން. އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ އަޅުގަނޑުމެން މީގެ
ކުރިން ވަނީ މި ދެންނެވި އަހަރުގެ، 2024 ވަނަ އަހަރުގެ ފޮރިން މިނިސްޓްރީގެ ދަށުން ބޭރު ގައުމުތަކުގެ ތިބި
2

ޚާރިޖީ ގުޅުންތަކުގެ ކޮމިޓީގެ 29 ވަނަ ބައްދަލުވުން 21 އޮކްޓޫބަރު 2026
ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެންބަސީތަކާއި މިޝަންތަކުގެ އަދި ކޮންސިއުލޭޓުތަކުގެ ހުރިހާ އަހަރީ ރިޕޯޓުތައް ދިރާސާކޮށް ނިމިފައި.
މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން މި ދަނީ މިނިސްޓްރީގެ އަހަރީ ރިޕޯޓަށް. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ކޮމިޓީ އާ ދެންމެ ގުޅިވަޑައިގެންފި
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޢަފޫ ޙާމިދު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އަޅުގަނޑު މި ދެންނެވި އެޖެންޑާގައި
މިއަދު ދެވަނަ ކަމެއްގައި މި އޮތް ފޮރިން މިނިސްޓްރީގެ އަހަރީ ރިޕޯޓުގެ ޑޮކި އުމެންޓްސްތައް ވާނީ ގުރޫޕުގައި
ހިއްސާކުރެވިފައި. އަދި ސްކްރީނުން ވެސް މިއަދު އެ ފެންނަމުން އެ ދަނީ. އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ޚާރިޖީ ސިޔާސަތު ތަރުތީބުކޮށް، ބައްޓަންކުރުމަށް ޓަކައި އަދި ޒަމާނަށް ފެތޭގޮތަށް އެ މަސައްކަތް ކުރުމަށް ޓަކައި
އަޅުގަނޑުމެންގެ ޚާރިޖީ ސިޔާސަތަށް ހެޔޮ ބަދަލުތަކެއް އަންނަމުންދާކަމީ އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު އުފާކުރާ ކަމެއް. 10
އަހަރަށް ފަހު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައީސަކު މިއަދު އަވަ އްޓެރި މި ސަރަހައްދުގެ އިސްލާމީ އެންމެ ބޮޑު އެއް ގައުމު އަދި
ނިއުކުލިއަރ ބާރެއް ކަމުގައިވާ ޕާކިސްތާނަށް އިއްޔެ ޒިޔާރަތްކުރެވިގެން ދިޔަކަމީ އަޅުގަނޑުމެން އުފާކުރާ ކަމެއް.
އަޅުގަނޑުމެންނާއި ޕާކިސްތާނާ ދޭތެރޭ މީގެ ކުރިން ގާއިމުކުރެވިފައި ނުވާ ގާތް ގުޅުމެއް ގާއިމު ކުރެވިގެންދާކަން
ވެސް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން. އަދި އެއާ އެއްކޮށް ޕާކިސްތާނަކީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދިމާވާ އެކިއެކި
ޤުދުރަތީ ކާރިސާތަކުގައި މީގެ ކުރިން ވެސް ގިނަގުނަ އެހީތަކެއް ފޯރުކޮށްދީފައިވާ ގައުމެއް. އެހެންވީމާ، އެފަދަ
ގައުމަކަށް ރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވަޑައިގެން އަދި އެ ގައުމުގެ ބޮޑުވަޒީރާ އަދި ރައީސާ ވެސް ބައްދަލުކޮށް
އަދިވެސް މަތީ ފަންތީގެ ހުރިހާ ބޭފުޅުންނާ ބައްދަލުކޮށް ތޭރަ ނުވަތަ ބާރަ އެއްބަސްވުމެ އްގައި ސޮއިކުރާނެކަމުގެ
މައުލޫމާތު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދަނީ ލިބެމުން. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ކަހަލަ ކުޑަކުޑަ ގައުމަކާ ދޭތެރޭގައި
އަޅުގަނޑުމެންގެ ޚާރިޖީ ސިޔާސަތުގެ ރަނގަޅުކަން ނުވަތަ ޕްރޮޑަކްޓިވް ނިޒާމެއްގެ ތެރެއިން ނަތީޖާ ނެރެވޭ ގޮތެއްގައި
އަޅުގަނޑުމެން އެ މަސައްކަތް ކުރާތީ އަޅުގަނޑުމެން ބޮޑެތި ގައުމުތަކުން ބަލައިގަންނަމުންދާ ކަމުގެ ވަރަށް އަލިގަދަ
ހެއްކެއް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޚާރިޖީ ސިޔާސަތު އަޅުގަނޑު ކުރިން ދެންނެވިހެން މައިގަނޑުގޮތެއްގައި އިމްޕްލިމެންޓުކޮށް އެ
މަސައްކަތް ކުރުމަށް، ގާނޫނީ ހުރިހާ މަސައްކަތެއް މި ކުރަނީ މި ޚާރިޖީ ގުޅުންތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީން. އަދި އޭގެ
ފަހުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ގާނޫނުތަކާއި އަދި ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން. ދެން އެ މަސައްކަތް އޮންނަ
ކޮންމެ ސަރުކާރެއްގައި ވެސް މި ކުރަނީ އެ ކަމާ ހަވާލުވެ އޮންނަ ފޮރިން މިނިސްޓްރީއާއި ފޮރިން މިނިސްޓްރީގެ
ބޭފުޅުން. އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފޮރިން މިނިސްޓްރީއަކީ ވަރަށް އެކްޓިވް ، ޕްރޮޑަކްޓިވް
މަސައްކަތްތަކެއް މިއަދު ކުރަމުންދާ މިނިސްޓްރީއެއް. އަދި އެ މިނިސްޓްރީގައި ތިބީ ވެސް ވަރަށް ގާބިލު ތަޖުރިބާ
ހުރި ބޭފުޅުންކަން އަޅުގަނޑު މިތާ ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން. ހަމައެއާއެ އްކޮށް ރާއްޖޭގެ ޚާރިޖީ ދާއިރާގައި ގިނަގުނަ
ފުރުޞަތުތަކެއް އަންހެންވެރިންނަށް، ކަނބަލުންނަށް މިއަދު ހުޅުވިގެންދާކަމީ ވެސް އަޅުގަނޑު އުފާކުރާ ކަމެއް. އަދި
3

ޚާރިޖީ ގުޅުންތަކުގެ ކޮމިޓީގެ 29 ވަނަ ބައްދަލުވުން 21 އޮކްޓޫބަރު 2026
ޚާއްސަކޮށް ތަޖުރިބާހުރި ތަޢުލީމީ، ގާބިލު ގިނަ އަންހެން ކަނބަލުންތައް ފޮރިން މިނިސްޓްރީގައި ނުވަތަ ރާއްޖޭގެ
ޚާރިޖީ ދާއިރާގައި، ބޭރު ގައުމުތަކުގެ އެންބަސީތަކުގައި ވެސް އަދި މި ގައުމުގެ ހުރި ޚާރިޖިއްޔާގެ މިނިސްޓްރީގައި
ވެސް މަސައްކަތް ކުރަމުންދާކަން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން. ޚާރިޖީ ސިޔާސަތުގެ ބައެއް އަމާޒުތަކަށް
އަޅުގަނޑުމެން ވާސިލުވެލާ އިރުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގައުމީ ސިޔާސަތުތައް ހިމާޔަތް؛ ގައުމުގެ ސަލާމަތާއި
ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކޮށް އިތުރުކުރުން. ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިސްލާމީ ވަޙުދަތާއި ހިމާޔަތް އަދި ބޭރު ދުނިޔޭގެ
އިސްލާމްދީނުގެ ރިވެތި ސިފަތަކާއި، ކުރިއެރުންތަކަށް މަސައްކަތް ކުރުން. ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިގުތިސާދީ ފުދުންތެރިކަން
އިތުރުކުރުން. އަދި ދެކުނު އޭޝިއާގެ ސަރަހަ އްދީ އެއްބާރުލުން އިތުރުކުރުމަށް މަސައްކަތް ކުރެވިގެން ވެސް އެބަދޭ.
ހަމައެއާއެ އްކޮށް ރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ދިރިއުޅޭ ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ފެންވަރު ރަނގަޅުކޮށް ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުން.
ޚާރިޖީ ދާއިރާގެ ހިންގުން ކުރިއަރުވަ އި ހަރުދަނާކުރުން. އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ އަޅުގަނޑުމެން ފޮރިން މިނިސްޓްރީގެ
ދަށުން ބޭރު ގައުމުތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެން އައްޔަން ކުރާ އެކިއެކި އެންބަސީތަކާއި އަދި ކޮންސިއުލޭޓުތަކާއި އަދި
މިޝަންތަކުގެ އެންމެ ބޮޑު އެއް ބޭނުމަކީ އެ ގައުމުތަކާއި ދިވެހިރާއްޖެއާ ގުޅުން ބަދަހިވެގެން ދިއުން. މި ކަންކަން
މޮނިޓަރކޮށް، އެ ހުރިހާ މަސައްކަތެއް ކުރުމުގެ އެންމެބޮޑު ޒިންމާއެއް އުފުލާ ފަރާތަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފޮރިން
މިނިސްޓްރީ ނުވަތަ ޚާރިޖީ ވުޒާރާ. އެހެންކަމުން ޚާރިޖީ ވުޒާރާގެ މި ރިޕޯޓު އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ދިރާސާކުރަމުންދާ
އިރުގަ އި އެ ބޭފުޅުންގެ ދަށުން ހިނގަމުންދިޔަ އެކިއެކި އެންބަސީތަކުގެ އަހަރީ ރިޕޯޓުތައް ކުރިން ދެންނެވިހެން
އަޅުގަނޑުމެންވަނީ 2024 ވަނަ އަހަރުގެ މިހާތަނަށް ދިރާސާކޮށް ނިންމާފައި. އެ ރިޕޯޓުތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ނަޒަރު
ހިންގައިލި އިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން ކްލެރިފައިކުރަން ނުވަތަ އަޅުގަނޑުމެން ވެރިފައިކޮށް ބޭނުންވި ގިނަ ކަންތައްތައް
އެ ރިޕޯޓުތަކުގައި ހުރިކަން ވެސް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން. ދެން އެހެންނަމަވެސް، އިޞްލާޙުކުރަންޖެހޭ ބައެއް
ކަންތައްތައް ވެސް ހުރިކަން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން. އެންމެ މުހިންމު އެއް ބޭނުމެއް ގޮތުގައި މި އޮތީ
ކުރިން މި ދެންނެވިހެން އެއް ގައުމާއި އަނެއް ގައުމާއި އަޅުގަނޑުމެންނާ ދޭތެރޭ ގުޅުން ބަދަހިކޮށް އަދި އިގުތިސާދީ
ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ގައުމާ ދޭތެރޭ އޮންނަ ގުޅުން އިތުރަށް ވަރުގަދަކޮށް އިގުތިސާދީ އިތުރު ފުރުޞަތުތައް
އެ ގައުމުތަކުގެ ތިބި އިންވެސްޓަރުންގެ ފަރާތުން ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހޯދައިދިނުން. އަދި ހަމައެއާއެ އްކޮށް އެ
ގައުމުތަކުގައި އުޅޭ ދިވެހި ރައްޔިތުން، އޭގެ ތެރޭގައި ދިރިއުޅޭ ރައްޔިތުންނާއި، ކިޔަވާ ދަރިވަރުންނާއި، އަދި
ބޭސްފަރުވާއަށް ދާ އެކިއެކި ރައްޔިތުންނަށް ބޭނުންވާ ޒަރޫރީ އަދި އެހެނިހެން ވެސް ދާއިރާތަކުގެ އެހީތެރިކަން
ފޯރުކޮށްދިނުން. އެކަމަށް ނަޒަރު ހިންގައިލާ އިރު އަޅުގަނޑުމެން މި ދިރާސާކުރި އަހަރީ ރިޕޯޓުތަކުން އެ މަންޒަރު
ނުވަތަ ކޮށްފައި ހުރި މަސައްކަތްތައް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިފައިވާކަން ވެސް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން.
4

ޚާރިޖީ ގުޅުންތަކުގެ ކޮމިޓީގެ 29 ވަނަ ބައްދަލުވުން 21 އޮކްޓޫބަރު 2026
ހަމައެއާއެ ކު ބަވަނަ ވަމުން މިދާ ދުނިޔޭގައި ، ޚާއްސަކޮށް އެކިއެކި ގައުމުތަކުގެ އެކި ސަރަހައްދުތަކުގަ އި ހަނގުރާމަ
ހިނގަމުންދާ އިރުގައި އެފަދަ ހާލަތްތަކުގައި އެ ތަނުގައި ދިރިއުޅޭ ކިޔަވާކުދިންނާއި، ދަރިވަރުންނަށް ދިމާވާ އެކިއެކި
ކަންތައްތަކުގައި އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދޭކަން ވެސް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން. އާދެ! މި ހިސާބުން އަޅުގަނޑު
މި ފުރުޞަތު ހުޅުވައިލަނީ ފޮރިން މިނިސްޓްރީގެ އަހަރީ ރިޕޯޓާ ބެހޭ ގޮތުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އެއްވެސް
ޚިޔާލުފުޅެއް ނުވަތަ ހުށަހެޅުމެއް ނުވަތަ އިތުރު އެއްވެސް އެއްޗެއް ހިއްސާކޮށްލަން ބޭނުންފުޅުވާ ނަމަ އެ ފުރުޞަތު
އަޅުގަނޑު ފްލޯރއަށް ހުޅުވަ އިލަން. ކުޅުދުއްފުށި އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ދާއޫދު
ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގަތީ.
ކުޅުދުއްފުށި އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ދާއޫދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުގައްރިރު. އާދެ! އިއްޒަތްތެރި މުގައްރިރު ވެސް ފާހަގަކުރިފަދައިން ޚާރިޖީ
ސިޔާސަތުގެ ދަށުން މި ސަރުކާރުން ބޮޑެތި ކާމިޔާބީތައް މިހާތަނަށް މި ވަނީ ހާސިލުކޮށްފައި. އަދި 2024 ވަނަ
އަހަރުގެ މި ރިޕޯޓަށް ބަލައިލާ އިރު ވެސް، 2024 ވަނަ އަހަރުގެ މި ރިޕޯޓަށް ބަލައިލާ އިރު ވެސް 2024 ވަނަ
އަހަރުގެ މުހިންމު ޚާރިޖީ ގުޅުންތަކެއް ގާއިމުކުރެވިފައިވާ ތަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނޭ. އަދި ދުނިޔޭގެ ބޮޑެތި
ބާރުތަކާ އެކީގައި މި ގުޅުން ދެމެހެއްޓެމުންދާ ތަން ވެސް އަޅުގަނޑަށް ހަމަ ފާހަގަކޮށްލެވޭ. އެގޮތުން 2024 ވަނަ
އަހަރު މި ރިޕޯޓުން ވެސް ފާހަގަކުރެވޭ ގޮތުގައި ޗައިނާ އާއި އަދި އިންޑިއާ އާއެ އްކޮށް ޑިޕްލޮމެޓިކް ގުޅުން އިތުރަށް
ހަރުދަނާކުރެވިގެން ގޮސްފައިވާ ތަން މި ފެންނަނީ. ދެން މިއާއެކު އަދި ބައެއް ކަރަންސީ ސުވޮޕުތަކާއި، މިފަދަ
ލޯނުތަކުގެ ލުއި ހޯދުމަށް ޓަކައި މި ޑިޕްލޮމެޓިކް މިޝަންތަކާ އެއްކޮށް ކުރެވިފައި ހުރި މަސައްކަތްތައް އަޅުގަނޑު
ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން. އަޅުގަނޑަށް ހަމަ މި ރިޕޯޓުން ފުދޭވަރަކަށް ރަނގަޅު މަސައްކަތްތަކެއް ފޮރިން މިނިސްޓްރީ،
ފޮރިން އެފެއާޒްގެ ފަރާތުން ކުރެވިފައި އޮތް ތަން އަޅުގަނޑަ ށް ފެންނަނީ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުގައްރިރު.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ތިޔަ ފާހަގަކުރެއްވީ ރަނގަޅު ވާހަކަފުޅެއް. އަދި އޭގެ އިތުރުން ފާހަގަކޮށްލަން
ބޭނުން، ކުރިން ދެންނެވިހެން ދުނިޔޭގެ އެކި ސަރަހައްދުތަކުގައި ހަނގުރާމަ ހިނގަމުންދާ ހާލަތުގައި
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ޚާރިޖީ ސިޔާސަތުގެ ދަށުން އެ ގާއިމު ކުރެވިފައިވާ އެކިއެކި އެންބަސީތަކުން ކުރިން
ދެންނެވިފަދައިން އެ ގައުމުތަކުގައި އުޅޭ ރައްޔިތުންނަށް ގިނަގުނަ އެހީތެރިކަމެއް ފޯރުކޮށްދޭކަން އަޅުގަނޑު
5

ޚާރިޖީ ގުޅުންތަކުގެ ކޮމިޓީގެ 29 ވަނަ ބައްދަލުވުން 21 އޮކްޓޫބަރު 2026
ފާހަގަކޮށްލަން. އަދި އެއާއެ އްކޮށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިއަދު ފާހަގަވެގެން އެބަ ދޭ މިސާލަކަށް މި ވަގުތު އެ ދަނީ،
އިރާނާއި އެމެރިކާ އާ ހަނގުރާމައިގެ ހާލަތުގައި އޮތް އިރުގައި އަދި ހޮރުމޫޒް ކަނޑުއޮޅި ހުޅުވުމުގެ ގިނަގުނަ
މައްސަލަތައް އޮތް އިރުގަ އި ދިވެހިރާއްޖެއަށް ތެޔޮ، ޑީސަލް ނުވަތަ ޕެޓްރޯލު އަދި ގޭސް ލިބުން
ދަތިވެގެންދާހިނދުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި އޮންނަ ޚާރިޖީ ގުޅުންތަކުގެ ސަބަބުން އެ ގަ އުމުތަކުގެ
އެންބަސީތައް މެދުވެރިކޮށް ލުއިގޮތްތަކެއް އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންނަށް ލިބެމުންދާކަން ވެސް ފާހަގަކޮށްލަން
ބޭނުން. އެކަމުގެ ސަބަބުން ހަގީގަތުގައި، މި ހަނގުރާމައާ ގުޅިގެން، އާދެ! ހޮރުމޫޒް ކަނޑުއޮޅި ބަންދުވުމާ ގުޅިގެން
ދުނިޔޭގެ އެހެން ގައުމުތަކަށް އެ އަސްލު ހަގީގަތުގައި އެ ދަތިވި ވަރަށް ނުވަތަ ތަކެތި އަގުބޮޑުވި ވަރަށް ނުވަތަ
ޑީސަލާއި ޕެޓްރޯލާ އި ގޭހާ އަގުބޮޑުވިވަރަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހަގީގަތުގައި އަގުބޮޑު ނުވާކަމީ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން
ޚާރިޖީ ސިޔާސަތުގެ ހުރި ހަރުދަނާކަން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން. ހަމައެއާއެ އްކޮށް ނިންމައިލަމުން ވެސް
އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ އަޅުގަނޑުމެން ޚާރިޖީ ސިޔާސަތު މިއަދު ބައްޓަންކޮށް ތަރުތީބުކުރުމުގައި މި
ހޯދާ ކާމިޔާބުތަކުގެ އަސްލަކީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މިއަދުގެ ލީޑަރ، އެއީ ޑރ. މުޢިއްޒުގެ ދުރުވިސްނުމާއި އެ
މަނިކުފާނުގެ ހަރުދަނާ ސިޔާސަތު ކަމަށްވާތީވެ އެ މަނިކުފާނަށް ވެސް ހަމަ ޝުކުރުދަންނަވާހާލުގައި އަދި ވަކިން
ޚާއްސަކޮށް ކަނބަލުންނަށް މި ގައުމުގެ ޚާރިޖީ ސިޔާސަތުގެ ގިނަގުނަ ފުރުޞަތުތަކެއް އިނގޭތޯ ހުޅުވަ އިލެވިގެން ދާ
ޚާރިޖީ ސިޔާސަތެއް ބައްޓަންވެގެންދާ ފަސް އަހަރަކަށް މި ފަސް އަހަރު ވެގެންދާ ކަމީ އަޅުގަނޑު ހަމަ އުފާކުރާ
ކަމެއް؛ ހާލުގައި މި ޖަލްސާ މި ހިސާބުން މި ނިންމައިލީ އިނގޭތޯ. ވަރަށްބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)
އާދެ! އަޅުގަނޑުމެންގެ މިއަދުގެ މި ކޮމިޓީއަށް އެޖެންޑާކުރެވިފައި ހުރި މައްސަލަތައް ދިރާސާކޮށް ނިމުމަށް، މިއަދު
އެޖެންޑާގައި ހުރި ކަންކަން ނިމުމާ އެއްކޮށް ، އެ މަސައްކަތް ނިމުމާއެއްކޮށް މި ހިސާބުން މިއަދު މި ކޮމިޓީގެ
ބައްދަލުވުން މި ނިންމައިލީ. އިއްޒަތްތެރި ހުރިހާ މެންބަރުންނަށް ވަރަށްބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ.
____
6